

Platform sociaal VNG Overijssel 6/2/2025

Landelijke actuele ontwikkeling

Thema's
Nicolette Piekaar, Bert Roes

-
1. Hervormingsagenda jeugd
  2. Pedagogische basis
  3. IZA GALA
  4. Bestaanszekerheid
  5. Overheden overleg

Eerst nog even dit.....

Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

De context

Medisch en sociaal
domein

Gemeente en markt

Beleidsfocus op sociale
basis – middelen en
politieke aandacht op
specialistische zorg

Lokaal – regionaal –
bovenregionaal en
landelijk

Doelstellingen maatregelen Hervormingsagenda

1. kwalitatief verbeteren:

Betere en tijdige zorg en ondersteuning voor jeugdigen en hun gezin, op de juiste plek en wanneer dit nodig is.

2. financieel houdbaar maken:

Het pakket aan maatregelen moet leiden tot lagere uitgaven (1 miljard structureel vanaf 2027).

Inzet VNG: Hervormingsagenda als versneller voor transformatie van de jeugdhulp

Visie op het jeugdstelsel

1. Voor een sterke pedagogische basis ligt de sleutel vooral in het brede sociaal domein:

- Van individueel aanbod naar contextgericht werken
- Gun jeugdigen een jeugd zonder jeugdhulp;
- Pak problemen aan bij de oorzaak (systemische aanpak, met o.a. aandacht voor bestaanszekerheid);
- Zie school en wijk als de plekken waar we hieraan werken;

2. De hulp die geboden wordt moet goed (kwaliteit en effectiviteit) en betaalbaar zijn.

3. De organisatie van de (specialistische) jeugdhulp kan sterk worden vereenvoudigd (door opdrachtgever en opdrachtnemer)

→ Dit vraagt een brede (bepaald niet gemakkelijke) verandering van alle actoren en ook op alle plekken (lokaal, regionaal en landelijk); gaat leiden tot danige verschuiving in posities en vraagt om scherpe keuzes, ook in de financiering.

Onze Lobby

Toereikende financiering voor gemeenten

Wet en regelgeving die
transformatie ondersteunt:

Sturen op jeugdhulp (reikwijdte)
Versterking toegang, samenwerking
onderwijs/aanpalende domeinen

Onze opdracht (VNG en gemeenten)

- Collectief versterken: Afbouw Jeugdzorg+, standaarden voor inkoop, landelijke inkoop
- Stap naar voren: sterke lokale teams met het bestuurlijke stuk: Richtinggevend kader toegang
- Domeinoverstijgend samenwerken (bestaanszekerheid, volwassenen GGZ en onderwijs)
- Versterken eigenaarschap gemeenten op regionale schaal: J42 en BJ42
➔ Regionaal voortbouwen op startfoto (voorjaar 2024)

Financieel kader en lobby: deskundigen commissie Van Ark

- Advies 30 januari verschenen.

Wethouder Nathalie Kramers, voorzitter Commissie ZJO: “Het advies bevestigt dat gemeenten onvoldoende gecompenseerd worden. Het is cruciaal dat het kabinet met dit advies in de hand extra structurele middelen voor gemeenten beschikbaar stelt om te voorkomen dat gemeenten onnodig zware en zeer impactvolle bezuinigingen moeten doorvoeren. Dat is absoluut randvoorwaardelijk om de inhoudelijke opgaven ter hand te nemen. Dit vraagt veel van gemeenten en partners.”

- Nieuw financieel kader. Streep door geplande extra bezuinigingen vanaf 2026; adequate indexatie voor gemeenten. Maar ook: tekorten 2023 en 2024 delen tussen rijk en gemeenten, en doorwerking in de komende jaren.
- Verwachting: verwerking in Voorjaarsnota. Dit is een van gespreksonderwerpen op het overhedenoverleg op 11 maart (zie verderop)

2. Kansengelijkheidsagenda zorg-onderwijs – kinderopvang en het versterken van de pedagogische basis

2023 Naar een sterke pedagogische basis

Coalitievorming onderwijs en kinderopvang

Versterking pedagogische basis

landsdeelbijeenkomsten

Ondersteuning lokale praktijk

essay + manifestatie kansengelijkheid

2024 webinars en bijeenkomsten
Terugblik [hier](#)

WEBINARREEKS

Voor professionals, beleidsmakers en bestuurders werkzaam binnen gemeente, onderwijs, kinderopvang en jeugd, ouders/verzorgers en jongeren.

VERSTERKEN

VAN DE PEDAGOGISCHE BASIS

2025 Versterken lokale coalities

- “handreiking”/samenwerkingsgids
- voor beleidsmakers
- Bestuurlijke samenwerking
- Voorbeelden

3. IZA/GALA

- Najaars-ALV 2024: resolutie Stop met gesprekken vervolg IZA totdat is voldaan aan gestelde voorwaarden met 93,4 procent van de stemmen aangenomen
- Gevolg: VNG is uit IZA gestapt 'totdat'
- Daarna:
  - Informele gesprekken gevoerd over gelijkwaardigheid zorgverzekeraars en rijk
  - Werken aan eigen bod op vervolg IZA/GALA
  - SPUK IZA loopt door: gemeenten kunnen in 2025 ingezette activiteiten voortzetten
  - N.a.v. discussie onderwijsbegroting in Kamer meer partners uit IZA
- Inmiddels VNG weer aan tafel: '1^e poort genomen'

4. Bestaanszekerheid

- VNG-inzet op de *lange termijn* Bestaanszekerheid (inclusief een fundamentele herziening van de Participatiewet) en de Hervormingsagenda vereenvoudiging inkomensondersteuning, toeslagen en fiscaliteit. Belangrijk: gemeenten en publieke dienstverleners aan tafel krijgen/houden.
- Op de *korte termijn* belangrijk dat er voortgang geboekt wordt op Participatiewet in Balans (spoor 1), proactieve dienstverlening, aanpak armoede en schulden, arbeidsmarktinfrastuctuur, transitie sociaal ontwikkelbedrijven en toekomst banenafpraak.
- Ondertussen lopen aantal *crisisdossiers* door: Alleenverdienersproblematiek en Hersteloperatie Toeslagen met brede ondersteuning vanuit gemeenten (incl. rapport spoedadviescommissie van Dam)
- Blijvende discussie met rijk: taken, middelen en ambities in balans?

5. Overheden overleg 11 maart

Context

Uitkomsten Overhedenoverleg 21 november

1. Niet óf maar hoe uitkomsten Deskundigencommissie Jeugd worden gevolgd
2. Aanpassing reikwijdte noodzakelijk om jeugdstelsel beheersbaar te maken
3. Werken aan een samenwerkingsagenda, gericht op vier thema's
  - Robuuste ruimtelijke keuzes
  - Zorg en welzijn
  - Bestaanszekerheid
  - Landelijk gebied

Voor andere thema's geldt dat we parallel inhoudelijke en financiële afspraken maken

Het nieuwe Overhedenoverleg staat gepland op dinsdag 11 maart 2025.

Inzet VNG

Inzet is toe te werken naar:

1. Agenda voor Nederland

- Inhoud: op vier thema's agenda maken, met oog voor uitvoerbaarheid
- Randvoorwaarden: financiële middelen en wet- en regelgeving

2. Toereikend gemeentefonds

- Financieel voldoende middelen nodig om mee te doen aan de agenda
  - Bedrag erbij tussen € 0 en 2,4 miljard structureel vanaf 2026
  - Passende indexatie (accres): o.a. voor prijzen en ontwikkeling Wmo

3. Houdbaar jeugdstelsel

- Volgen uitspraak Deskundigencommissie o.l.v. Van Ark “van kaft tot kaft”
  - Compensatie voor 2024 en 2025
  - Beheersbaar maken stelsel door aanpassing reikwijdte (niet voor 2028)
  - Geld erbij vanaf 2026 totdat stelsel beheersbaar is

Bedragen zouden z.s.m. beschikbaar moeten komen voor gemeenten, in Voorjaarsnota 2025

Tijdslijn en inzet

**Uitspraak
Deskundigen-
commissie
Jeugd**

30 januari 2025

**Bestuurlijk
Overleg
Financiële
verhoudingen**

februari 2025

**Overheden
overleg**

11 maart 2025

Voorjaarsnota

april/mei 2025

- Compensatie kosten 2023 + 2024
- Reeks vanaf 2025
- Aanpassing wet reikwijdte

- Berekeningswijze accressen
- Prijsacres i.r.t. ramingen CPB

- Samenwerkingsafspraken voor Agenda voor NL
- Financiële randvoorwaarden voldaan in VJN 25

- Compensatie Jeugd kosten 2023 + 2024
- Reeks Jeugd vanaf '25
- Toevoeging € in GF vanaf 2026
- Afspraken over accres

Vragen?